

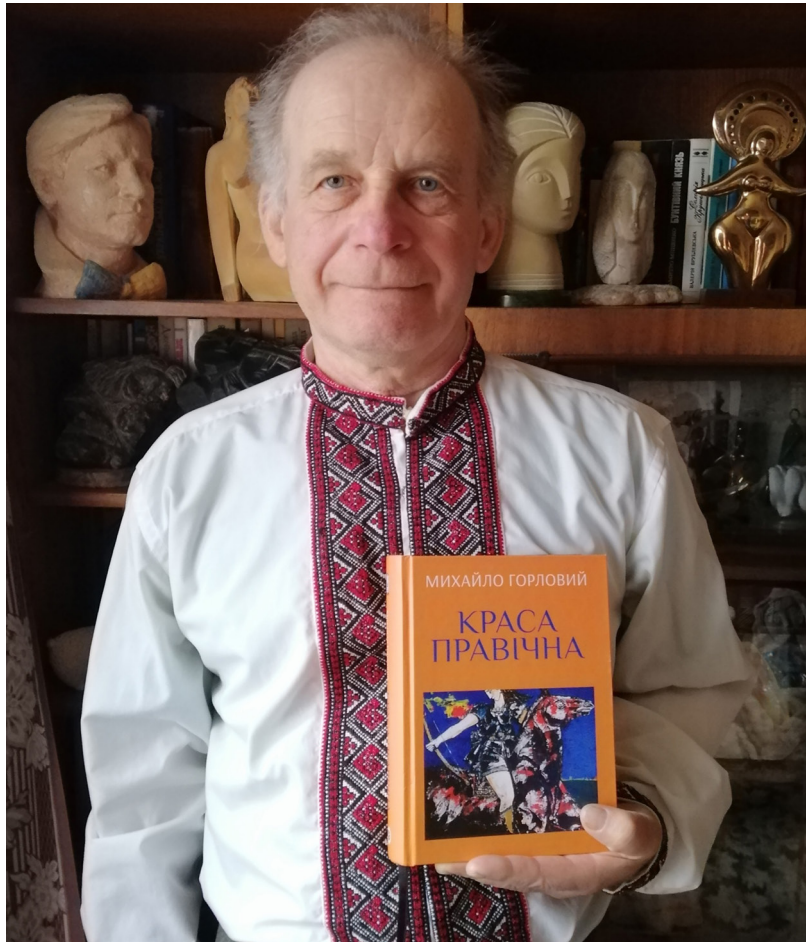

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Воля нації проростає з кореня нескорених

Передплатний індекс 33545

"КРАСА ПРАВИЧНА" МИХАЙЛА ГОРЛОВОГО

проти московських ворогів і тих, доморошених, яким "какаяразніца", якою мовою розмовляти і навіть писати надгробні таблички: "Дико дивитись, дико, \ \ Ось на могилі хрест: \ \ І – по-чужому дзвінко. \ \ І – по-чужому навхрест" ("Ходить чужая мова").

Розділ "Дорога в Україну" – це поезія, зокрема й ті, які Михайло Горловий написав під час Всесвітнього форуму "Скульптура в камені" в Лівані та інших країнах світу, а також спогади у вигляді нарисів про зустрічі свого діда з отаманом Зеленим, листування з дружиною Григорія Косинки, дубові хрести, які виготовив Михайло на могилі Василя Стуса, Юрія Литвина, Олексі Тихого (а нелюди їх спалили!), про боротьбу за українську мову в русифікованому Художньому інституті, участь у голодуванні студентів на граніті в 1990-му та святкуванні 175-ї річниці Тараса Шевченка, під час якого його побили омонівці за гасло "Українська мова – дітям на рідній землі".

Є в книзі й розділ чудової (вперше опублікованої) поезії для дітей "Жирафа-Кандарафа" – так автор назвав вірш, присвячений своїй онучці Дані, а вона намалювала ілюстрацію.

У розділі неопублікованих поезій 2011–2022 рр. – цикл віршів, написаних автором після повномасштабного воєнного нападу росії на Україну 24 лютого 2022 року.

Золотою ниткою через усю творчість Михайла проходить незлічима любов до України, Матері, Жінки. У розділі "Поезія в камені" читач бачить автора як витонченого лірика, що відчуває живу душу в камені і висікає з нього амазонку на коні: "В моїх амазонках і гордість, і гнів, \ \ І коні, як змії, у них норювисті" ("В моїх амазонках") – чи омріяну Галатею у своїй природній досконалості: "Бунтує кров, палає зір, \ \ Вуста медові сяють \ \ Буриштинів, \ \ Ті діамант, трояндовий \ \ Сапфір, \ \ Та останній штрих, останнє \ \ Майстра слово" ("Краса правична").

Завершують книгу статті відомих особистостей про творчість Михайла, серед них і рештки відгуків зі спаленої ворогами майстерні скульптора, який у той час із дочкою Лесею представляв персональну виставку в Канаді. Згорів тридцятирічний творчий доробок, зокрема й виготовлене погруддя отамана Зеленого. На останній сторінці обкладинки – вірші зі стіни нової майстерні автора.

Щиро рекомендую читачам "Незборимої нації" захоплювати книгу життя цього дивовижного Майстра, вірного козака отамана Зеленого.

Тетяна ЛЕМЕШКО

У Видавництві Марка Мельника вийшла книга Михайла Горлового "Краса правична. Вибрані твори". Це грандіозне видання – 704 сторінки! До нього увійшли вибрані поезії зі збірок "Я – скит з трипільських праглибин", "Діти Дажбога", "Дорога в Україну", "Поезія в камені", поезії з неопублікованої книжки для дітей "Жирафа-Кандарафа", вірші 2011–2022 років, спогади автора, його статті, а також відгуки відомих особистостей (дев'ять розділів з підрозділами).

Це видання – підсумок багаторічної творчої праці видатного митця.

Ім'я геніального скульптора, поета і козака Історичного клубу "Холодний Яр" Михайла Горлового добре відоме в Україні та за її межами. Він автор багатьох пам'яників, зокрема полковникам Петру Болбочану та Василю Вишиваному, Степанові Бандері, Вікентію Хвойці, "Тисячоліття Трипілля", мітрополиту Київському і Галицькому Тимофію Щербачькому, Жертвам геноциду українського народу та ін. Нагороджений міжнародними дипломами та медалями ВУТ "Промісвіт" – "Будівничий України", ГС "Української всевітньої координаційної ради" – до 200-річчя з

дня народження Тараса Шевченка. Нещодавно митець здобув найвищу нагороду Історичного клубу "Холодний Яр" – Золоту сваргу "За лицарське служіння народу".

Народився Михайло Горловий у с. Щербанівці на Київщині – у краю отамана Зеленого та письменника Григорія Косинки (Стрільця), розстріляного Московією в 1934 році. Григорій Косинка – двоюрідний брат Михайлової матері.

З перших розділів "Краси правичної" розумієш, що автор успадкував від своїх попередників експресивну, бунтівну вдачу і чуйну поетичну душу, а древня трипільська земля найдавнішої хліборобської цивілізації дала йому снагу і розбудила генетичну пам'ять роду: "Я – скит з трипільських праглибин. \ \ Мій невмирущий зоряний нарід! \ \ Я – українець, України син. \ \ У нас – свій Бог і древній рід".

Полум'яні поезії нашого геніального сучасника виплекані зболеним серцем: "...Де історія держави? \ \ І яка була там Січ? \ \ І робили нам облави \ \ В чорну тридцять сьому ніч" ("Мені болить").

Його слово – це духовна зброя воїна, невтомного борця за рідну історію, культуру, справедливість

АНДРІЙ ЖОВАНИК – ГЕРОЙ УКРАЇНИ

як держави. І після війни – нічого. Просто перемога", – писав про свого командира Ігор Малякін.

А це Андрій у компанії часто казав: "За смерть у бою".

"Саме загинути в бою з ворогом, зі зброєю в руках – це честь! – вважав Андрій Жованик. – Не втнути, не від старості, а саме в бою, зі зброєю в руках".

І це також свідчення Ігоря Малякіна, заступника командира підрозділу Legio V.

Андрій казав: "Хочу загинути в бою з ворогом, в Москві!"

Андрій загинув у Содедарі. У близькому бою з ворогом, від кулі ворога. 2 серпня 2022 року.

І ось 24 лютого 2024 р., до другої річниці повномасштабного вторгнення Андрієві Жованику надано звання "Герой України". В Указі Президента України № 126/2024 написано: "За особисту мужність і героїзм, виявлені у

захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові постановляю: присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена "Золота Зірка" Жованику Андрію Євгеновичу – лейтенанту (посмертно)".

Це той рідкісний випадок, коли справедливість перемогла...

Історичний клуб "Холодний Яр" у співпраці з Андрієвою дружиною Оксаною зробив кілька ініціатив з увічнення пам'яті Андрія в Києві.

Також встановив йому пам'ятник у Холодному Яру.

Став Андрій Жованик і героєм книги "Побратима мого зацепила куля вражая..." У ній 35 спогадів про хороброго козака Історичного клубу "Холодний Яр", командира підрозділу Legio V ССО.

Вічна слава полеглим за Україну!

Роман КОВАЛЬ

"ЦЕ БУЛО ДАВНО..."

Бібліотека Історичного клубу "Холодний Яр" поповнилася новим виданням: 28 березня у видавництві Марка Мельника побачила світ нова книжка Юрія Горліса-Горського "Це було давно" – про Олю "Кравченко", хоробру розвідницю полку гайдамаків Холодного Яру (серія "Отаманія ХХ століття", книга 11; с. 112, формат 60x84 1/32).

У спогадах "Холодний Яр" Юрій Горліс-Горський уже розповідав про неї, але пропонувався спогад ширший, з новими, невідомими деталями та фрагментами. Написаний він як окремий твір. Його рукопис знайдено у 2023 році в Польщі, де зберігається частина Архіву НТШ. Досі цей спогад не публікувався.

"Згусток різочих подій", – так оцінила коректорка Надійка Овчарук цей спогад.

Упорядники видання – Роман Коваль, Владислав Карпенко, Юрій Юзич.

Про таємницю Ольги "Кравченко", а головне, про її життєвий подвиг читайте в цій маленькій книжечці, повній драматичних пригод на лезі повстанського ножа.

Презентація відбудеться 10 квітня о 18.30. в Києві (Коворкінг ІНАВ, Хрещатик, 10).

Ціна книги – 150 грн, придбати можна тут: <http://otamania.in.ua>

Роман КОВАЛЬ

ПРОТИ УКРАЇНИ ЗАВЖДИ

Заступник голови Радбезу РФ Медведев заявив, що Росія тепер буде завжди воювати проти України – привід для нападу знайдуть і через 10, і через 50 років.

"Існування України смертельно небезпечне для українців. І я маю на увазі аж ніяк не тільки нинішню державу, бандерівський політичний режим. Я кажу про будь-яку, абсолютно будь-яку Україну. Чому? Наявність самостійної держави на історичних російських територіях

тепер буде постійним приводом для відновлення воєнних дій", – сказав він.

Якби Медведев вірив у перемогу Росії над Україною найближчим часом, він такого б не сказав.

Отже, він розуміє, що Україна буде і через 10, і через 50 років – коли його, мудака, і слід прохолоне!

Тож віримо в себе, віримо в перемогу України!

Роман КОВАЛЬ

ДО КЕРІВНИКІВ ВІКІПЕДІЇ

У Вікіпедії представників московської колоніальної адміністрації в Україні називають українськими радянськими державними діячами.

Ось приклад: "Подвойський Микола Ілліч (4 лютого 1880, Кунашівка, Ніжинський повіт, Чернігівська губернія, Російська імперія – 28 липня 1948, Москва) – український радянський державний та військовий діяч російського комуністичного режиму в Україні".

На мою думку, визначення треба спростити і писати так: "Подвойський Микола Ілліч – зрадник українського народу, керівний представник російсько-комуністичного окупаційного режиму в Україні".

Звертаюся до керівників Вікіпедії з проханням не називати зрадників державними діячами.

Роман КОВАЛЬ

"ОБЕРЕЖНО: РОСІЯНИ!"

У 1990-х у газеті "Незборима нація" була рубрика "Обережно: росіяни!". Дехто вважав її провокаційною, надуманою. Історія, яка трапилася у поїзді "Київ – Варшава", викликала бажання відновити цю рубрику...

Речниця поліції Рівненщини Марія Юстицька розповіла, що 19 березня близько 7:30 ранку правоохоронці отримали повідомлення, що в потязі "Варшава – Київ" сталася бійка. Поїзд екстрено зупинили в Рівному, щоб поліцейські задокументували правопорушення.

"Слуга народу" Кунаєв розповів про конфлікт із росіянином, який мав німецький паспорт. Той, за словами народного депутата, зранку почав з кимось гучно сваритися телефоном. Коли його попросили говорити тихіше або вийти в коридор, відповів брудною лайкою. "Після цього облив мене водою з пляшки, – «чтоб тебе лучше спалось». Побачивши на мой футболці український герб, закричав, що мене «уничтожить», що в нас не мова, а «хохлацький суржик», вивиб з рук телефон, яким я робив відеофіксацію подій, і по-

ліз із кулаками", – розповів Артем Кунаєв.

Сподіваємося, що ця історія, яку повідав Цензор.НЕТ, піде на користь не тільки Кунаєву, а й іншим. Росіяни своїм нахабством лише скріплюють наші ряди, множать лави українських патріотів.

Росія має бути зруйнована!

Цитата дня

ПОТРІБНО ДІСТАТИ НАШУ ГЕРОЇЧНУ ІСТОРІЮ, ВКЛЮЧИТИ І КАРБУВАТИ В СОБІ. ПОТРІБНО МАТИ СВОЄ НАЦІОНАЛЬНЕ "Я".

Василь МАЛЮК, голова СБУ

І ЗНОВУ НАКЛЕПИ НА БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ ЦЬОГО РАЗУ ІЗ ВЛАДНИХ КАБІНЕТІВ МІСТА ПОГРЕБИЩА НА ВІННИЧЧИНІ

До мене звернулися громадські активістки з Погребища з пропозицією підготувати листа від імені Історичного клубу "Холодний Яр": підприємці Алла Прусак, Світлана Мельник, волонтерка Ганна Сіренко і депутат міської ради Катерина Ситнюк вирішили, що час уже в Погребищах назвати одну з вулиць іменем борця за волю України Івана Трейка. А справу цю починав депутат Вінницької обласної ради Володимир Барцьось.

Я прохання виконав. Ось уривок з нашого звернення від 22 лютого 2024 р. до голови Погребищенської міської ради Сергія Волинського:

"ГО «Історичний клуб "Холодний Яр"» засвідчує підтримку ініціативи військовослужбовця ЗСУ Володимира Барцьоса та громадського активу щодо перейменування однієї з вулиць м. Погребище на честь українського героя – подільського отамана, генерала-хорунжого УПА І. Д. Трейка..."

Іван Демидович Трейко народився 16 квітня 1898 р. в с. Старостинці Погребищенської громади... За вільну Україну він 28 років вів збройну боротьбу. У Старостинцях 24 серпня 2020 р. на його честь з ініціативи Володимира Барцьоса урочисто встановлено меморіальну дошку. [А у Вінниці у 2022 р. іменем Івана Трейка названо вулицю]. Війна з одвічним ворогом триває. Прийшов час гідно вшанувати героїв війни з імперською Росією. Тому просимо Вас задовольнити запит громади на правду, на бажання ходити вулицями, названими на честь українських героїв, і перейменувати одну з вулиць міста Погребище іменем національного героя – генерала Івана Трейка".

Відповіді ми поки що не отримали, але знаємо, що цей лист викликав бурю у владних кабінетах тихого Погребища. Ініціював її Валерій Олегівич Старинчук, завідувач сектору інформаційної роботи та зв'язків із громадськістю відділу організаційної та інформаційної роботи апарату Погребищенської міської ради, людина, яка своєю електронною адресою пише російською: "Валерій Старинчук". Це свідчить, що він людина зрозуміла... Але це не заважає йому в час війни з Росією (війни за українську мову, за нашу самоідентифікацію!) бути на посаді у владі в українській провінції,

де, слава Богу, домінує українська мова. Чи можна уявити, щоб десь у Росії чиновник свою електронну адресу писав українською?.. (після розголю в Неті Старинчук нарешті українизував свою електронну адресу. – Ред.).

Якщо коротко, то "Валерій Старинчук" намагається перекопати міського голову Погребища, що Трейко бандит, а тому не можна називати вулицю його іменем. Як аргументацію Старинчук наводить публікації в советській пресі тих років, у пресі, яка ганьбила борців за волю України і звеличувала "подвиги" російських окупантів.

Старинчук пропонує нам ознайомитися з публікацією з комуністичної газети "Голос праці" від 15 лютого 1925 року. Автор – сількор І. Філонєв – опублікував нарис "Темної ночі". Одразу впало в око: у його нарисі "бандити" розмовляють російською, а червоноармії – українською.

"Отворай!.. твою матір" – це противники комунізму.
"Стій, хто такий? – Свої, свої... Де командир?" – це червоноарміїці...
Що тут коментувати?..

Але навіть у жалогідній оповіді комуністичного сількора немає жодного доказу проти Івана Трейка. Жодного! "Бандити [вночі] зарізали жінку, дітей, взяли до грабунку", – оце і вся "аргументація". Хто вчинив злочин, не задокументовано. Звичайно, що в ті часи російська окупаційна влада всі злочини, зокрема і свої, звальовала на ідейних борців за Україну... "Валерій Старинчук" намагається цю традицію відновити.

Згадує Старинчук і спогади сл. п. Якова Гальчевського "Проти червоних окупантів". Витягнув з них епізод, який засвідчує, що партизани Трейка після успішної "нічної акції" проти більшовиків, забравши в них награбоване, взяли хустки для своїх жінок, обібраних більшовиками до нитки. Забрати в комуністів награбоване і частину передати своїм родинам – не злочин...

Ще трейконенависник покликається на книгу "З поляками проти України", яку бучимто написав Юрко Тютюнник. По-перше, на той час він уже перебував під арештом у ГПУ і міг писати тільки те, що хотіли від нього російські окупанти. Та й авторство його не встановле-

но, а от видавця знаємо: "Державне видавництво України". Саме це видавництво радісно продукувало антиукраїнські книги...

У передмові до книги "З поляками проти України" написано: "Мемуари Юрка Тютюнника – це не просто спогади сучасника, це перш за все акт обвинувачення. На лаві підсудних сидять поруч себе українська еміграція й польська дипломатія". Тобто ця книга проти Петлюри і петлюрівців, "про зрадницьку роллю українських патріотів" та наших союзників-поляків. Ось на такі "джерела" спирається Старинчук...

Як виявилось, "Валерій Старинчук" має особисту зацікавленість: він стверджує, що чи то Трейко, чи то трейківці вбили його прадіда. Звичайно, і цю справу не задокументовано, отож доказати, хто вбивця і які були його мотиви, неможливо.

Але я точно знаю, що повстанці й партизани не вбивали мирних селян, бо це були їхні батьки, матері, сестри, дружини. Саме завдяки їхній підтримці так довго і тримався партизанський рух проти російської окупаційної влади в 1920-х. Бо селяни були кровно зацікавлені, щоб їхні сини, брати і батьки вистояли в боротьбі, тож і надавали їм всіляку допомогу. Безперечно, наші козаки і тоді, і тепер убивали і вбивають ворогів України. У 1920-ті нищили комісарів, чекістів, комуністів, продажонців, червоноарміїців, а ще таємних сексотів, про зрадницьку діяльність яких навіть рідні не знали, але українське підпілля знало...

І зараз спецслужби України борються проти зрадників-колаборантів...

Якщо ми не встоїмо у війні з Росією, то в майбутньому псевдоправдоброті поклікатимуться на "свідчення" Скабеевої, Соловйова і Симонова про "злочини" ЗСУ та інших наших воєнних формувань...

18 липня 2020 р. в лісі між селами Сторожевом і Городниціою Новоград-Волинського району єпископ Житомирський і Овруцький (ПЦУ) Паїсій освятив пам'ятний хрест на честь генерала-хорунжого УПА Івана Трейка. Одним із фундаторів меморіалу на місці останнього бою Івана Трейка став Володимир Барцьось, козак Історичного клубу "Холодний Яр", військовослужбовець ЗСУ, який безвісти пропав 19 квітня 2023 р. під Бахмутом...

Сподіваюся, що міський голова Погребища Сергій Волинський не зважить на "аргументи" пропаганди, які озвучує В. О. Старинчук, а ухвалить справедливе рішення і вшанує свого земляка – Івана Трейка, генерала-хорунжого Української повстанської армії. Будемо гідними подвигу наших попередників!

Якщо ж у Вас, пане Сергію, є сумніви, то просимо звернутися за роз'ясненням до Інституту національної пам'яті.

Слава борцям за волю України всіх епох!

Ганьба тим, хто намагається очорнити їхню святу боротьбу за Україну!

Роман КОВАЛЬ, дослідник повстансько-партизанського руху доби УНР

На світліні Марка Мельника – Роман Коваль. Київ, 2023 р.

АНШЛАГ У МУЗЕЇ ГРУШЕВСЬКОГО ЗІБРАВ КИЛИМАР СТЕПАН ГАНЖА

9 березня в Києві до 210-ї річниці з дня народження Тараса Шевченка відбулася виставка килимів і картин лауреата Шевченківської премії Степана Ганжі.

Йому вже за 80, а він продовжує творити свої диво-килими, невтомно і радісно вичаровує українську культуру...

Велич організаторка Світлана Панькова і Роман Коваль, промовляли геніальний скульптор Михайло Горловий, заслужена журналістка України, золотий голос Українського радіо в 1990-х Емма Бабчук, художниця Надія Віннік, танцюрист ансамблю Вірського Юрій Вернигор, танцюристка балету при хорі ім. Григорія Верьовки Лідія Вернигор та автор неперевершених шедеврів Степан Ганжа. Він, зокрема, згадав, як мама Мотря носила його в мішку у школу, бо черевки були одні на всю родину...

Емма Бабчук, яка сиділа зі Степаном за однією партою в 1949 році в рідному для обох Жорнищі на Вінниччині, виступила так щемно і лірично, що молюдь (а її було чимало) аж заслухалась. На обличчях студенток Інституту журналістики я бачив тиху радість пізнання скарбів рідної культури і любов до незаних досі українських світочів – Емми Бабчук і Степана Ганжі. Виступ пані Емми можна знову заносити до Золотого фонду Українського радіо! Але жодного журналіста ні з радіо, ні з телебачення не було... Добре, що Історичний клуб "Холодний Яр" поцілувався, організував відеозйомку і тепер має намір підготувати передачу про цю радісну подію.

Закохана у творчість Степана Ганжі художниця Надія Віннік сказала: "Я думаю, що секрет успіху його робіт – це результат світлого духу самого творця. Його внутрішньої краси. Ця внутрішня краса передається на полотно. А також у його вірші. Мені дуже до вподоби палітра кольорів, яку він використовує. Степанові Ганжі немає рівних, він жива легенда. Так каже і моя мама Ганна Лялька, яка теж розуміється на килимах, бо створила їх... Його роботи довершені".

Художник Михайло Горловий був категоричний у своєму виступі: таких робіт ніхто у світі створити не зможе. Ніхто! Крім Степана Ганжі. "Наш геніальний мистець Степан Ганжа є цивілізаційним майстром, – сказав Михайло Горловий. – Він упізнаваний, у його творах заховані сила і велич українського духу, міць і кра-

са українського космосу. Майстер до глибини душі любить зашифровану в орнаментах душу наших пращурів. У його творах звучать усі археологічні культури, що панували на українській землі, – мізинська, трипільська, скіфська, козацька і сьогодення. Майстер відчуває загадку глибини космосу української землі. Його твори струменять теплом душі і серця. Я пишуся, що поряд з нами живе такий патріот України".

Я радів любові й повазі моїх друзів-геніїв один до одного.

На початку я нараховував понад 30 шанувальників, потім прийшло ще стільки ж, а потім ще... Просторі зали Музею Грушевського ледь умістили захоплених творчістю Степана Ганжі поціновувачів.

З Еммою Бабчук ми згадали і Степанового батька – божественного гончаря Олександра Ганжу, до якого в селі ставились як до дивака. Мовляв, замість працювати на горі якісь фігурки ліпить...

А ще Емма Бабчук зачитала надзвичайні вірші Степана Ганжі...

Тепла атмосфера взаємоповаги і любові надихала.

Радію за пана Степана – у цей день він був щасливий. На жаль, держава нічого не робить для популяризації його геніальної творчості. Якби такий скарб мали інші європейські народи, вони б швидко його і всіляко популяризували, заслужено підносили б до небес, бо такі митці – це національна гордість. У нас, на жаль, не так...

У своєму вірші "Гончарний круг", присвячений світлій пам'яті батька, Степан Ганжа писав:

Ви пішли, а вершники все скачуть,
Вас нема, а кобзарі співають...

Висловлюю впевненість, що козаки, Мамаї, гетьмани, гуцули (і дивовижні півні, леви та коники козацькі!) з диво-килимів Степана Ганжі відстоять честь української культури в будь-якому герці!

Історичний клуб "Холодний Яр" бажає своєму другові Степанові Ганжі, творчості якого наскрізь просякнута козацьким духом, довгих творчих літ у Самостійній Україні!

Подільським козакам слава!

Роман КОВАЛЬ, Історичний клуб "Холодний Яр"

На світліні Юрія Вернигора – Степан Ганжа і Михайло Горловий. Київ, 9 березня 2024 р.

ШТРИХИ ДО БІОГРАФІЇ КРАСІВСЬКОГО

У червні 1956 р. вступила у Львівський університет ім. Івана Франка (заочне відділення)... Тричі на рік (під час шкільних канікул) нас викликали на сесію. Ми слухали лекції, складали заліки... Важко було, але цікаво. Втому долали молодість і радість від здобутих знань. Привертала увагу група хлопців, які постійно відвідували лекції у вишіванках... Пригадую розмову Зеновія Красівського з викладачем української літератури Левченком (він завідував заочним відділенням). Якими мудрими були судження Зеновія! Його обличчя випромінювало таку глибину знань і щирість, що пуфнали співрозмовника.

Я була вражена його глибокою обізнаністю з польською літературою (само на цю тему велась розмова). Зеновій – сама доброта. Чого не скажеш про Меленя, який любив похизуватися, відчувалася його зверхність. Студенти поважали Зеновія за простоту і доброзичливість.

Під час випадкової зустрічі зі старостою нашої групи я вперше дізналася про арешт З. Красівського і допит Мирослава Меленя. Меленя відпустили: відмовився від своїх

погляд, а Красівський дістав 25 років... Їхні дружини – рідні сестри... У часи незалежності Мелень обіймав високі посади у Стрийському районі.

Марія СИДОРЕНКО
Львівщина

29-ТІ ВШАНУВАННЯ В ХОЛОДНОМУ ЯРУ ЧЕРКАСЬКИЙ Р-Н, 22 – 23 ЧЕРВНЯ 2024 Р.

Головною подією стане відкриття пам'ятників козакам, які полягли за волю України. Ось їхні імена:

Павло НАКОНЕЧНИЙ-ІСТОРИК" (20.05.1997, Черкаси – 18.06.2022, с. Біла Криниця Миколаївської обл.). Учителю історії, співзасновник ГО "Поклик Яру", боєць 73-го центру ССО ЗСУ.

Олександр ПАСТУХ-"ДОБРИЙ" (23.05.1981, смт Війтівці Хмельницької обл. – 29.09.2023, м. Кремінна Луганської обл.). Головний сержант 3-ї роти 2-го стрілецького батальйону ім. Тараса Хаммера 67-ї ОМБр ДУК. Воював на Донбасі з 2015 р. в складі ОЗСП "Азов".

Олексій РУБЦОВ-"СОЛДАТ" (31.05.1982, Київ – 18.09.2022, м. Зайцеве Донецької обл.). Заступник командира 4-ї сотні ОЗСП "Азов" (2015 – 2016), командир

взводу 49-го ОСБат "Карпатська Січ" (2022), козак підрозділу Legio V, командир взводу розвідки 72-ї ОМБр ім. Чорних запорожців, командир взводу розвідки 58-ї ОМБр ім. гетьмана Івана Виговського (2022), старший лейтенант ЗСУ.

Віктор Григорович ШАРІЙ-"ПАЛАНКОВИЙ" (14.04.1960, с. Конятин Чернігівської обл. – 18.12.2022, під м. Бахмутом). Крайовий отаман Бугогартівської паланки Українського козацтва, командир взводу 28-ї ОМБр імені Лицарів Зимового походу ЗСУ (2022). Доброволець УДА (з 2017).

Нагадаємо, що торік у червні Історичний клуб "Холодний Яр" встановив біля Мотриного монастиря пам'ятники Олега КИЦІНУ-"КУМУ", Героям України Андрієві ЖОВАНІКУ-"ТАТАРИНУ", Дмитрові

КОЦЮБАЙДУ-"ДА ВІНЧИ" і Тарасові БОБАНІЧУ-"ХАММЕРУ".

30 вересня 2023 р. в Холодному Яру на Меморіалі козакам-добровольцям поклали пам'ятники Олега СОБЧЕНКУ-"ЧОРНОМУ" з 72-ї бригади ім. Чорних запорожців, Юліанові МАТВІЙЧУКУ-"БОБРУ", Денисові АНТИПОВУ-"БУКУ" та Юрієві ДАДАКУ-"РУФУ".

Скульптор усіх пам'ятників – Ігор Семак, архітектор – Олександр Бучачий.

Друзі, Холодний Яр чекає на вас!

Пожертви на вшанування просимо надсилати:

ПриватБанк, 4731 2196 4692 0573, Оксана Герасимюк (секретарка проекту);

PayPal (Романа Ковалю): kovalroman1@gmail.com

ЛИЦАР ТАРАС ЛЕМЕШКО ПОЄДНАВСЯ З ПРАЦЮРАМИ

29 лютого 2024 р. загинув дивовижний козак, взірць для наслідування, вчитель, викладач "Козацької лицарської школи" Тарас Вікторович Лемешко.

Він був очільником відділу військово-патріотичного виховання Центру позашкільної освіти Дарницького району м. Києва. До його обов'язків на цій посаді входила підготовка команд до всеукраїнської гри "Сокіл-Джура"... Вів Тарас секцію з мистецтва бою "Бойовий гопак".

Ольга Скотникова в газеті "Вечірній Київ" написала: "Тарас увійшов у життя дарницьких освітян легко й органічно – з філософією козацьких законів, традицій, історій, на сході розвитку та популяризації Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), бойового гопака, козацько-лицарської школи. Він був улюбленцем як дітей, так і дорослих. Ті, хто працював з ним, визначають, що характерною рисою Тараса було несприйняття агресії, несправедливості, брехні, лицемірства".

А ось спогад Олексія Петрова: "Колись я розповідав про нього,

звичайного командира роти однієї з механізованих бригад. Без перебільшення можна сказати, що на таких офіцерах тримається будь-який військовий організм. Офіцер, який зі своєї роти мобілізованих українських фермерів, бухгалтерів, сільських розбишак, менеджерів та слюсарів, зробив бойовий підрозділ. Офіцер, у якому було мінімум пафосу і надутих щік, а максимум людяності та розуміння, що його бійці – це його найголовніший скарб.

У боях за Соледар, разом із начальником розвідки (фактично ще хлопчиною), він керував бойовими діями батальйону. Бо офіцерів майже не залишилося. Керував, встигаючи скрізь. Тоді уламки російської міни пошматували йому руку. Тарас відновився і знов повернувся до батальйону. До своїх бійців. Повернувся на свою посаду командира роти... 29 лютого Тарас загинув у боях під Авдіївкою. Україна втратила великого громадянина та великого воїна! Ми мусимо пам'ятати... завжди пам'ятати, дітям та онукам розповісти про те, яку ціну ми платимо за те, щоби бути... українцями. Світла пам'ять тобі, друже!"

Додам і я свідчення про невеличкий фрагмент Тарасової діяльності. 2018 року він був заступником голови оргкомітету 23-х вшанувань героїв Холодного Яру. Ось що писала газета "Незборима нація": "Урочисте відкриття 23-х Всеукраїнських вшанувань героїв Холодного Яру відбулося 28 квітня 2018 р., у суботу, в Медведівці з покладання квітів до пам'ятника Максимові Залізнику. Розпочав урочистості голова оргкомітету Роман Коваль. Він зазначив, що 23-ті Всеукраїнські вшанування героїв Холодного Яру присвячено 100-літтю Української революції та 250-літтю Коліївщини. Потім слово взяв народний депутат України Олег Петренко... Промовляли також легендарний командир 1-ї штурмової роти ДУК "Правий сектор", Народний герой України Дмитро Коцюбайло – "Да Вінчі", заступник командира 93-ї бригади Богдан Ситник, командир Легіону Свободи Олег Куцун та організатор Холодноярського турніру національних бойових мистецтв ім. Максима Залізняка Тарас Лемешко. Тарас Силенко проспівав пісню про Максима Залізняка.

Уже за пів години у спортзалі Медведівської школи розпочався 1-й Холодноярський турнір національних односторонніх і двоборств ім. Максима Залізняка. Відкриваючи його, керівник Козацької лицарської школи Тарас Лемешко зазначив, що настав час узагальнити змагальний і тренувальний досвід різних шкіл українських односторонніх і двоборств. «Сподіваюся, що на цій святій землі змагуни виявлять свою міць та майстерність – як їхні славні пращурці», – сказав Тарас Лемешко...

Вічна слава Тарасові Лемешку! Надія на його учнів, які продовжать справу життя свого Вчителя.

Роман КОВАЛЬ, Історичний клуб "Холодний Яр"

ОСТАННІ СЛОВА ГЕРОЯ

Андрій подзвонив мені за кілька днів до своєї загибелі. Ймовірно, що мав деякі передчуття. Та і що можна подумати, якщо товариш, з яким не спілкувалася десятки років, телефонує, щоб подякувати за дружбу та успіхом розповісти про пережите, передбачаючи, що життя виткає з-поміж пальців його рук? У нашій розмові він ніби підбивав підсумки, говорив про втрачені можливості та про свої здобутки. Мене лякало: чому він говорить про це зараз? Мимохідь зізнавався про особливу загрозу. Проте, знаючи, скільки часу він перебував на фронті з початку окупації Донбасу, я сподівалася, що і ця небезпека його обминує.

Він загинув 11 березня 2024 року в м. Костянтинівці Краматорського району на Донеччині. Його життя, про яке він мені розповів, пролетіло перед моїми очима.

Андрій Іванович Рибак народився 12 січня 1974 року в селі Клембівці, що на Вінниччині. Жив по сусідству. Молодь на той час була дуже згуртована, і ми разом виходили "на вулицю". Андрій – душа компанії, завжди веселий, дотепний, наділений винятковою життєлюбністю. Я й досі чую його сміх, яким він заряджав нас усіх.

У цивільному житті Андрій працював водієм, завдяки цьому побачив трохи світу, курсуючи Європою. Водієм служив і на фронті, починаючи ще з 2015 року. Дістав контузію, частково втратив слух. А коли прийшла велика війна, одним із перших повернувся до війська – 26 лютого 2022 року. Андрій Рибак – сержант, командир автомобільного відділення підвозу боеприпасів взводу матеріального забезпечення механізованого батальйону.

Я бачила ту машину, якою він підвозив боеприпаси та в якій жив – серед хаосу війни та під постійними обстрілами. У тій автівці він і загинув.

Поховали Андрія в білій закритій труні 16 березня в його рідному селі, де всі оплакували втрату цього світлого, доброго друга та відважного захисника. Наші серця розбиті. Як життя однієї людини може освітити серця інших, так і його втрата здатна затьмарити життя багатьох. Але

коли зійде українське сонце, ми цінуватимемо тих, завдяки кому прийде наша перемога, і у своїй пам'яті надихатимемось твоїм світлом та життєлюбством, Андрійку. А поки в моєму серці жагує лют до тих, хто випустив снаряд по Андрієвому авто...

Без чоловіка залишилася дружина Валентина, без батька – син Дмитро – рідні, про яких Андрій відданно турбувався. Без брата залишилася сестра Лілія. І всі ми – без гарного друга. А Україна – без вірного сина. Мої співчуття безмірні.

Раптово ти повернувся в моє життя на мить, щоб потім зникнути навіки.

Проте встиг сказати, якою важливою для тебе була ця боротьба і як важливо, щоб українці кристалізувалися в сильний народ та мали сміливість змінити на фронті один одного та підставити плече. І як сумував, що не всі відважні, що не вистачає сміливих людей.

Так і є – не вистачає таких, як ти. Ти був дорожчим для нас, Андрійку!

Надія ВІННИК, Історичний клуб "Холодний Яр"

ВІЧНА СЛАВА КОЗАКОВІ ТОМАШУ!

Чеський воїн доброволець 49-го батальйону "Карпатська Січ" Томаш Томашевич Завазаль-«Спарта». Спортсмен, великий воїн – професійний і хоробрий, герой України, батько 4-річного сина Себастьяна, порядна та ідейна людина, люблячий чоловік.

З початку війни прибув в Україну, захопився єдністю нашого народу у протидії страшному агресору. Казав, що в Чехії кожен сам за себе. Тільки не знав тоді він, що Українці єднаються, лише стоячи на краю прірви...

"Спарта" відважно воює разом з рідним дядьком Петром у складі чеської бойки 2-ї штурмової сотні батальйону "Карпатська Січ", тоді ще ДФТГ. Брав участь в обороні с. Вірнопілля та м. Барвінкового на ізомському напрямку, у звільненні с. Дмитрівки, міст Ізюма та Лимана, штурмі стратегічного села Тернів та його східних посадок. За бездоганне виконання наказів, професіоналізм і героїзм Томаш Завазаль відзначений внутрішніми нагородами 2-ї штурмової сотні та батальйону та призначений старшим бойових чергувань на взводному опорному пункті. За понад рік на передовій дістав поранення і контузії, але швидко вертався в стрій.

Менш ніж за рік в окопах Томаш досконало вивчає українську мову і вільно нею говорить, вкраплюючи чеські слова, що це більше підкреслює красу мов наших братніх народів. Розуміє всі накази українською та чітко віддає їх українцям, що надважливо в бою. У моменти коротких відпусток у мирних містах Томаш постійно конфліктує з москворотним бидлом, "установив от вайни". Бувши іноземцем, розумів важливість поширення української мови серед мас.

Кохання Томаша й Анастасії заслуговує окремої уваги. Щире, чисте, взаємне, пристрасне, шалене. Легінь-чех і красуня українка. Їхні очі сяяли поруч. Томаш не встиг освідчитись наречений, хоча вже спитав дозволу батьків Анастасії... Я вже давно не відчував нічого подібного і широ радів за цю прекрасну пару.

Томаш захопився нашою історією та культурою, носив бойову вишиванку, планував отримати українське громадянство і створити родину. Я вдячний долі, що нам вдалося разом відвідати Холодний Яр, зарядитись його енергією, вклонитись пам'ятнику Олегові Куцину, повеселитись на фестивалі Нескореної Нації та в славновісному чані на хуторі Буда. Дякую Богові за ці миті щастя, які ніколи не забуду...

Одного дня бойові шляхи Томаша і "Карпатської Січі" розійшлися. Мене досі мучить совість, що зробив недостатньо, щоб цей великий воїн таки залишився в нашому підрозділі. Якби можна було повернути час назад, зробив би більше. Та в житті не буває "якби". Зрештою, історія все розставила по місцях. Томаш казав: "Руслане, я не знаю, де я буду далі воювати, але «Карпатська Січ» буде для мене сім'єю назавжди!" І ти знай, Томаше: твоє ім'я назавжди вписане золотими літерами в історію нашого батальйону та героїчної звитяги Збройних сил України!

Томаш Завазаль загинув у пеклі земному в Авдіївці у складі 3-ї штурмової від мінометного обстрілу.

На останньому фото два великих воїни. Мужній, добрий, людяний командир Назар Підкович-«Кабан» та його найкращий солдат Томаш

Завазаль-«Спарта», шляхи яких розійшлися в земному житті. Тепер обидва козаки небесні. Вірю в те, що на небесах вони потиснуть руки і прикриватимуть нас ізгори...

"Якщо ви, панове, коли-небудь будете в тих умовах, у яких був я, то, бажаючи вам добра, раджу: бережіть розумних, освічених, здатних до роботи людей, у нас їх можна по пальцях перелічити. Не присікуйтеся до дрібниць. Не длубайтеся в минулому ваших підлеглих, якщо в цю хвилину вони цінні своєю працею. За цю пораду ви мені потім подякуєте" (Павло Скоропадський)

Вічна слава козакові Томашу! Лети, брате, у Вальхалу, пекло ти вже бачив...

Руслан АНДРІЙКО
На світліні – Томаш Завазаль і Руслан Андрійко

ОСТАП ІСЬКІВ-«ХАРЛІ»

На фронті загинув пластун Остап Ісків-«Харлі». Син одного з перших активістів-рухівців Всеволода Ісківа. Пластував орієнтовно в 1993 – 1995 роках у Пласті у Львові, у гуртку "Фенікси" в 41-му курені Тараса Бульби. Впорядником у нього був Володимир Жмурко. Остап навчався на факультеті міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка. Підприємець. Учасник Революції гідності, "майстрував ракетниці і лазив з ними на барикаду

на Грушевського". Доброволець із перших днів. Воював, точніше – "літав", у складі 33-ї ОМБр. Був сумлінним та відповідальним воїном. Торік восени, коли збирав кошти на автівку для свого підрозділу, написав: "Не так страшно зустрітись з ворогом, скільки страшно не виконати завдання".

Співчуття рідним і близьким. Вічна шана оборонцю!

Юрій ЮЗИЧ

"МЕДИК ВІД БОГА"

Євгенія Семененко, сержант, бойовий медик 72-ї ОМБр імені Чорних запорожців. Народилася 6 лютого 1997 р. в с. Залізничному на Сумщині. Старшокласницею, після Революції гідності, вирішила пов'язати своє життя із військом. Здобувши фах фельдшера в Лебединському медичному коледжі, у 2017-му Жена підписала контракт із ЗСУ. Спочатку служила в реактивному дивізіоні, з ним їздила на свою першу ротацию в зону бойових дій. Через специфіку підрозділу вся її ротация пройшла на другій лінії, Жено це не влаштувало, тому перенесла наступну ротацию вона переехала медиком до моторострілецької роти.

Дівчина захоплювалася малюванням, це в неї було спадкове – від мами. Звичайний олівець і зошит допомагали їй знімати стрес

на війні. Малювала пейзажі, портрети, птахів, тварин... Планувала здобути вищу освіту – вивчитися на військового лікаря і після того повернутись на службу.

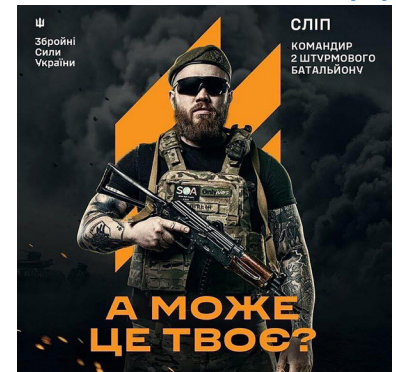
Ще вона мріяла після війни писати картини в тихому будиночку біля річки. І навіть почала реалізувати свою мрію – придбала будинок у с. Боромлі неподалік від Охтирки, перевезла туди маму і старшу сестру з маленькою племінницею, яку обожнювала, адже власну родину не встигла створити.

"Вона ніколи ні з ким не сварилась, їй легше було відійти та розплакатись, аби її сліз ніхто не бачив. Завжди підтримувала хлопців, це медик від Бога. Не дай Боже, то почне кашляти, біжить до кожного, міряє температуру, переслухає, спитає про самопочуття", – розповіла про Жено її посестра Анна.

Євгенія Семененко загинула 30 травня 2022 року на Херсонщині. В евакуаційну машину, що їхала за пораненими, влучила ракета, весь екіпаж загинув. Похована в с. Боромлі Охтирського району на Сумщині. Посмертно нагороджена орденом "За мужність" III ступеня. У смутку залишила маму і сестру.

Олена БІЛОЗЕРСЬКА
Малюнок автора

КОМБАТ ЗГАДУЄ ДИТИНСТВО

Я згадую хату моєї бабусі в селі. Я там проводив дитинство: ів черешні, сапав город і носив воду з криниці.

Не міг уявити, що крізь кілька десятиліть я згадуватиму ці часи з пекучою журбою в серці й бажанням повернутися в ті моменти, коли купання в річці чи поїздка на "копійці" приносили задоволення, яке сьогодні нічим не відтворити.

Тоді не було і натяку на війну, а в літньому селі не було й альязії на

циничність і байдужість русифікованих міст, де жага наживи становила і далі становить основу існування суспільства.

Село – це геть інша історія. Особливо коли хата побудована твоею прабабусею після всіх випробувань у сибірському засланні і Другої світової.

Як же нам усім не вистачає правильних основ автентичного виховання! А воно є лише в селі, яке є українським архетипом у самому собі.

І саме в основній своїй масі люди із сіл тримають сьогодні фронт, поки містяни підтримують міф про власні економічні здобутки і виховують у собі почуття власної важливості.

Сотні стертих сіл Донбасу, Київщини, Харківщини, Запоріжжя, Херсонщини, Сумщини, Чернігівщини, Миколаївщини, Луганщини і Дніпропетровщини вийть голосами предків, які тисячоліттями закладали в нас основи українського архетипу. Неже ми настільки нікчемні, що дозволимо знищити інші?

Дмитро КУХАРЧУК, командир 2-го штурмового батальйону 3-ї ОШБр

СЛАВА КОЗАЦЬКОМУ РОДУ БЕЙВ!

9 березня минуло три роки, як відійшов у вічність Кім Олександрович Бей – актор, поет, композитор, учитель, почесний громадянин Синельниківського району, рідний племінник глиньського отамана Павла Омеляновича Бея (1890-ті – 1921 [за іншими даними – 1922]), родом із Зінківського повіту на Полтавщині. За життя мені довелося двічі побувати в гостях у Кіма Олександровича (жовтень 2017, листопад 2018) та особисто пересвідчитися, яким він був патріотом України.

15 березня цього року я побував у селищі Первомайському Синельниківського району (Січеславщина), щоб вклонитися моги-

лам трьох представників повстанського роду Бейв: рідних братів отамана – Олександра (13.03.1897 – 16.12.1966) та Корнія (26.09.1899 – 6.05.1959), а також племінника Кіма (1.02.1931 – 9.03.2021). Лише двом братам з великого роду вдалося вижити, а сам отаман, його батько, дядько, рідні й двоюрідні брати загинули в боротьбі або розстріляні більшовиками. Серед них і Віктор Григорович Бей, дружиною якого була Єфросинія (рідня називала її Ухрашка) Іванівна Безрук (1890-ті – [1932/1933]) – рідна сестра мого дідуся по матері.

Відповідати за весь рід перед окупаційною московською владою довелося найменшому – Корнію. 1935 року його, викладача історії західноєвропейської літератури в Одесі, заарештували й засудили до 10 років таборів. Проте влітку 1936-го він утік з “Дальлага” в Маньчжурію, мешкав у м. Харбіні, працював чорноробом на заводі фарб Краснова.

1945 року московські “визволителі” затримали Корнія Бея. І доправили “на батьківщину”. А оскільки вони вважали, що за “політичними переконаннями” він є “фашистом”, то “впаяли” йому новий термін покарання (за переказами Кіма Бея – 25 років). На волю вийшов за часів “хрущовської відлиги” з підірваним здоров’ям. Мешкав у містечку Опішному, на яке не раз робив рейди зі своїм загonom отаман Павло Бей. А одного разу сюди завітав Кім Бей, який перебував на гастро-

лях з театром у Полтаві. Він і забрав “дядю Корю” в Первомайське, де той невдовзі знайшов вічний спочинок. Цьогоріч виповнюється 125 років від дня його народження та 65 років з дня смерті.

Вічна пам’ять і слава представникам козацького роду Бейв – борцям за волю України!

Віктор МІЩАНИН, кандидат історичних наук

с. Малі Будища, Полтавщина
Світлина з архіву Віктора Міщанина

Олександр Бей. Кропивниччина, 1931 р. (ліворуч).

Корній Бей. Одеса, 2-га половина 1920-х.

І В СТРИМАНОСТІ ТРЕБА ЗНАТИ МІРУ

- Неможливо писати класику, схиляючи голову перед класиками.
- Твоя мета нікчемна, якщо вона не перевищує твої можливості.
- Шлях до мети починається з віри в те, що ти здатен її досягти.
- Минуле залишай без жалю, майбутнє зустрічай без страху.
- Не хлібом єдиним живе людина, а також плодами уяви.
- Людина – терновий вінець природи.
- Лавина, що зійшла з вершини, не зупиниться на півшляху.
- Часом за міражами пустелі не видно.
- Історія кожної панівної династії починається зі злочину.

- Поки твоя думка раба інтересу, вона не може бути вільною.
- Ми поблажливі до слабкостей тих, хто визнає нашу силу.
- Чого ми лише не стверджуємо, аби самотвердитись!
- Він умів занадто гарно говорити, тому не навчись слухати.
- Інтуїція мудріша за досвід, азарт – сильніший за нього.
- Усі остаточні відповіді на вічні питання – тимчасові.
- Дурень постійно змінює точку зору, мудрий – кут зору.
- Президія для чоловіків – що подіум для жінок.
- Якщо ти жінку не чекаєш, вона ніколи не запізнюється.

- Бестселер – це твір, який гарно продається, шедевр – твір, який довго зберігається.
- Поки тобі усміхається удача, тобі будуть усміхатися й жінки.
- І в стриманості треба знати міру.
- Найглибші істини суперечать нашому досвіду.
- Прогресу думки однодумство протипоказане.
- Істина, розкрита профанам, втрачає свій магичний сенс.
- Найнеприємніше в смерті те, що її неможливо пережити.

Андрій КОВАЛЬ, історик

ІГОР КРИВКО, ВІРНИЙ СИН УКРАЇНИ

На фото – боєць ЗСУ Ігор Кривко. Один з активних членів Народного руху України. У минулому – вчитель історії Масевичкої школи тоді ще Рокитнівського району Рівненської області. Найавторитетніший серед учнів учитель. Краєзнавець і турист. За плечима – сотні кілометрів походів у Карпатах та Холодному Яру з учнями своєї школи.

Згадую випадок, що стався в Масевичкій школі в часи Януковича. Ігор тоді висів у кабінеті історії школи червоно-чорний прапор. Через декілька днів прапор зник. Була підозра, що хтось з адміністрації постарався. Вчитель історії Ігор Кривко негайно ви-

вісив у кабінеті історії портрет... Степана Бандери. Попередив, що це історична особа, і не рекомендував його знімати...

Потім заробляв непогані гроші за кордоном – у Чехії та Бельгії. Після початку повномасштабної війни з Московією наприкінці лютого 2022-го повернувся до України. Відразу пішов у військкомат. Зараз у рядах ЗСУ захищає народ від російських окупантів. Поранений, дістав контузію та бойові травми.

Продовжує служити Україні зі зброєю в руках.
Будьмо як Ігор Кривко!

Іван ПАРЧУК, Історичний клуб “Холодний Яр”

ЧЕРЕЗ “НОВУ ПОШТУ” МОЖНА ПРИДБАТИ

Ці книги можна придбати через “Нову пошту” і “Укрпошту”, переказавши кошти на картку ФОП Р. М. Ковалю у ПриватБанку 5169 3305 3001 3009 (якщо переказуєте з ПриватБанку, а якщо з іншого банку, то ось дані одержувача: Коваль Р. М. ФОП 2164918550. Розрахунковий рахунок: UA 3330529900000 26005026800055), а у випадку пожегів – на картку Р. М. Ковалю у ПриватБанку, 5168 7451 7316 4051.

Переславши гроші, просимо через електронну пошту kovalroman1@gmail.com або вайбер +38066-211-41-85, +380 67-726-30-36 (+ телеграм) замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки.

Номери телефонів для довідок: 067-726-30-36, 066-211-41-85, 044-242-47-38.

Ось ціни без вартості пересилки:
“Це було давно” Юрія Горліса-Горського – 140 грн,
“Шляхетні серця” Романа Ковалю – 300 грн.
“Побратима мого зачепила куля вражач” Р. Ковалю – 200 грн.
“Самостійна Україна” Миколи Міхновського – 300 грн.
“Філософія сили” Романа Ковалю – 115 грн.
“Український націоналізм” (упорядник О. Однороженко) – 365 грн.
“Тарас Шенченко, співець неперемимої України” – 350 грн.
“Полковник Болбочан” Р. Ковалю і Ю. Юзича – 300 грн.
“Коростишів у боротьбі за УНР. 1917 – 1921 рр.” Р. Ковалю. – 175 грн.
“Микола Міхновський: спогади, свідчення, документи” Р. Ковалю і Ю. Юзича – 550 грн.
“Батькам скажеш, що був чес-

ний” Романа Ковалю – 400 грн.
“Жінки у Визвольній війні: історія, біографія, спогади. 1917 – 1930” Романа Ковалю – 350 грн.
“Житомирщина в боротьбі” Романа Ковалю – 300 грн.
“Здолати Росію” Романа Ковалю – 350 грн.
“Яків Орел-Гальчевський: боротьба і філософія боротьби” Романа Ковалю – 100 грн.
“Полтавський полк” Армії УНР Р. Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 2) – 150 грн.
“Полтавський полк” Армії УНР Романа Ковалю, Віктора Моренця та Юрія Юзича (т. 3) – 350 грн.
“Крізь павутиння змосковщення” – 175 грн.
“Історія України-Русі” Миколи Аркаса – 200 грн.
“Тиха війна Рената Польового” Романа Ковалю – 300 грн.

[HTTP://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/](http://NEZBORYMA-NACIYA.ORG.UA/)

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“ОНОВЛЕННЯ” МУЗЕЮ В ІРПЕНІ

У 1987 році в м. Ірпені на Київщині я провів реорганізацію шкільного історико-краєзнавчого музею в міський музей. Упродовж 36 років роботи на посаді директора музею поповнив експозицію матеріалами про участь наших земляків у боротьбі за незалежність України, написав три книги і сотні статей з історії краю. У формуванні експозиції про Визвольну боротьбу допоміг Роман Коваль, який надав копії фото і документів про нашого крайнина отамана Орлика (Федора Артеменка). Отаман Орлик настільки допик російсько-більшовицьким окупантам, що радянські письменники піддавали його анафемі десятиліттями – це і Микола Островський, і Ростислав Самбук, і Пьотр Северов.

У музеї одна з вітрин постійної експозиції була присвячена життєвому подвигу полковника Армії УНР Федора Артеменка-Орлика. Я також створив розділ експозиції про перебування українських письменників в Ірпені, поповнив інші розділи експозиції.

Торік місцева влада звинуватила мене в систематичному невиконанні обов’язків і звільнила. Музей закрили майже на рік. І ось нарешті, “оновлений”, як похвалилась ірпінська влада, музей відчинив свої двері.

Експозиція про історію краю від найдавніших часів до початку ХХ століття зникла. Там, зокрема, була колекція предметів побуту українського села, яка слугувала основою для розповіді про українську народну культуру. Була карта кордону по річці Ірпені між Річчю Посполитою і Московським царством. Теж зникла.

Вітрину, присвячену отаману Орлику, матеріали про полковника Армії УНР Павла Забарилу, інших борців за свободу нашої Батьківщини, про Голодомор і масові репресії також вилучили з експозиції. Зник розділ експозиції “Герої нашого часу”, присвячений нашим

землякам, які разом з іншими героями цінною власного життя зупинили наступ російських військ на Донбасі...

Багато ірпінців полягли на полі бою нинішньої війни. Нещодавно Ірпін хоронив Дмитра Хоменка. Він загинув у бою за Україну. В експозиції музею була спільна світлина Дмитра Хоменка, учасника АТО Юрія Калініна та волонтерів. Юрій Калінін також загинув. Це фото теж вилучили з експозиції.

На жаль, музей перетворився на суміш давніх меблів з картинами сучасних художників.

Третя зала “Ірпін нескорений” присвячена обороні Ірпеня у 2022 році. В анотації патетика і нічого конкретного про бої за Ірпін. Написано, що зараз ланцюг перемог України “щільним зашморгом стискається доволі кволої ший ворога”...

Було б смішно, якби не гірко...

На мій запит 1-й заступник міського голови Андрій Кравчук відповів, що на ремонт музею з міського бюджету витрачено 935339,15 грн. Майже мільйон гривень! У час війни!

Я оскаржував своє звільнення в судах. Але Ірпінський суд і Київський апеляційний суд мені відмовили. А начальниця відділу культури Ірпінської міськради Євгенія Антонок подала заяву в суд, щоб я відшкодував витрати відділу культури на адвоката – 44300 гривень. Є така стаття, що сторона, яка програла, оплачує судові витрати. У мене, крім пенсії (3735 гривень), інших доходів немає. Мені вже 67 років.

Більш ніж половину свого життя я віддав дослідженню і популяризації історії Ірпінського краю, насамперед історії Визвольної боротьби.

Хіба ще десь потрібен спеціаліст з історії Ірпеня та Приірпіння?

Анатолій ЗБОРОВСЬКИЙ, Історичний клуб “Холодний Яр”

“ПІЗНАВАЙМО ПРАВДИВУ ІСТОРІЮ”

Українську революцію 1917 – 1920-х рр. спотворено подали Михайло Булгаков у творі “Біла гвардія”, Олександр Корнійчук у п’єсі “Загибель ескадри”, Юрій Смолич у диології “Рік народження 1917”. Дехто ще й сьогодні живе в ілюзії їхніх ідей.

Отож читаймо видання Історичного клубу “Холодний Яр”, пізнаваймо правдиву історію, дізнаваймося про причини наших поразок і про наші славні перемоги.

Марія СИДОРЕНКО, вчителька на пенсії
Бібрка, Львівщина

КНИЖКОВА КРАМНИЦЯ “ОТАМАНІЯ”

Книги Історичного клубу “Холодний Яр” можна придбати через крамницю “Отаманія”. Ось тут: <http://otamania.in.ua>

АРХІВ ГАЗЕТИ “НЕЗБОРИМА НАЦІЯ”

Тут можна переглянути архів НН: https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Nezboryma_Natsiya

Сердечно дякуємо за підтримку газети “Незборима нація”!

Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (м. Калуш) – 300 грн

Іван КАЧУРИК – 400 грн

Віктор ДРУЗЬ (с. Зорине, Сумщина) – 500 грн

Олександр РИЖЕНКО (Київ) – 2000 грн

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Наш індекс – 33545.

Індекс 87415 – для передплатників Донецької та Луганської областей.

Ціна 135 грн.

ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ

Часопис ОУН.

Передплатний індекс 30504.

Ціна 432 грн.

Редактор Роман Коваль

Верстка Анна Воловник
Коректор Надійка Овчарук

Інформаційне забезпечення **Микола Владзімірський, Владислав Карпенко, Надія Віннік**

Технічний директор **Максим Селюзкін**

Адреса для листування 03049, Київ, вул. генерала Геннадія Воробйова (Курська), буд. 20, пом. 14.
Тел./факс: 242-47-38
kovalroman1@gmail.com
ФБ: Roman Koval

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.

Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження.

Серія КБ №325.

Наклад 1000 примірників.

Видруковано 01.04.2024 р. ТОВ “Прес Корпойшн Лімітед”
Номер замовлення 2410303

Засновник Роман Миколайович Коваль